

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 14 stycznia 2021 r.

sprawy **T.W.**

skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt IV Ka (...)

zmieniającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 9 kwietnia 2020 r., sygn. akt VII K (...)

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. zwolnić skazanego T.W. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając

nimi Skarb Państwa;

3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. M., Kancelaria Adwokacka w P., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji

UZASADNIENIE

T. W. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 13 stycznia 2019 r. około godziny 05:00 w miejscowości W. na ulicy (...), pow. (...), woj. (...), umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym przez to, że będąc w stanie nietrzeźwości, kierując samochodem osobowym marki V. o numerze rejestracyjnym (...) jadąc ulicą (...) od strony ulicy (...), będąc na wysokości posesji nr 3 najechał na prawidłowo idącą prawym poboczem z kierunku przeciwnego grupę trzech osób, czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w wyniku którego W. A. doznał obrażeń ciała w postaci: ciężkiego urazu czaszkowo-mózgowego z ostrą niewydolnością oddechową, stłuczenia pnia mózgu, ciężkiego obrzęku mózgu, obustronnych krwiaków podtwardówkowych, rozsianych ognisk stłuczenia mózgu, rozlanego urazu aksonalnego mózgu, otarć skóry i nosa oraz obrzęku wargi górnej, licznych otarć skóry klatki piersiowej zwłaszcza po stronie prawej, otarć skóry brzucha oraz kolców biodrowych - zwłaszcza po prawej stronie, stłuczeń i otarć skóry okolicy lędźwiowej prawej, krwiaka zaotrzewnowego pomiędzy nerką a śledzioną, pojedynczych otarć skóry na kończynach dolnych, które spowodowały w dniu 22 stycznia 2019 r. śmierć W. A., a także obrażeń ciała doznał P. W. w postaci: stłuczenia nosa oraz rany tłuczonej głowy, złamania trzonu kości piszczelowej prawej, złamania kości łokciowej przedramienia prawego oraz zwichnięcia w stawie promieniowo-ramiennym prawym, ogólnych potłuczeń ciała, w tym klatki piersiowej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów jego ciała trwające dłużej niż siedem dni, po czym nie udzielając pomocy poszkodowanym zbiegł z miejsca zdarzenia, tj. o czyn z art.177 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.;

2. w dniu 13 stycznia 2019 r. około godziny 05:00 w miejscowości W. na ulicy (...), pow. [...], woj. (...), prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny samochód osobowy marki V. o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości z zawartością alkoholu przekraczającą 0,5 promila bądź prowadzącą do stężenia przekraczającego tę wartość, czym umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2020 r., sygn. akt VII K (...), Sąd Rejonowy w P. uznał T.W. za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I z tą zmianą, że stwierdził, iż w wyniku wypadku P. W. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia nosa oraz rany tłuczonej głowy, urazu uogólnionego, wieloodłamowego złamania

kości łokciowej prawej ze zwichnięciem głowy kości promieniowej prawej i dwupoziomowego otwartego I stopnia wg D-A złamania kości podudzia prawego z przemieszczeniem z powikłaniem stawu rzekomego obu kończyn i zapalenia ropnego stawu rzekomego prawej kości piszczelowej z niestabilnością stawu kolanowego prawego, ran tłuczonych uda prawego, ogólnych potłuczeń ciała, w tym klatki piersiowej, które to obrażenia spowodowały całkowitą lub trwałą niezdolność do pracy w zawodzie, trwałe, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała, ciężką chorobę długotrwałą określoną w art. 156 § 1 pkt 2 k.k., tj. czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., za co wymierzył oskarżonemu karę 9 lat pozbawienia wolności oraz orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego dożywotnio. Nadto, Sąd I instancji uznał oskarżonego T.W. za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie II, wyczerpującego dyspozycję art. 178 a § 1 k.k., za co wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 3 lat oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwotę 5.000 złotych tytułem świadczenia pieniężnego. Po połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd Rejonowy w P. orzekł wobec T.W. karę łączną 9 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz orzekł łącznie dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego, zobowiązując jednocześnie oskarżonego do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów. Jednocześnie, Sąd I instancji zasądził od oskarżonego T.W. nawiazki na rzecz pokrzywdzonych: A. A. i P. W., zobowiązał oskarżonego do zwrotu oskarżycielom posiłkowym kosztów zastępstwa procesowego, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego z urzędu wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną T. W. z urzędu oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie przed Sądem I instancji.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie z pkt. 10 zaskarżonego wyroku dotyczące zasądzenia od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego P. W. zwrotu

kosztów zastępstw procesowego w I instancji, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wyznaczonego z urzędu pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego P. W. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną mu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz podwyższył należną od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę wydatków związanych z postępowaniem przez Sądem Rejonowym, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Nadto, Sąd odwoławczy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego z urzędu oraz pełnomocnika z urzędu oskarżyciela posiłkowego P. W. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną tym podmiotom w postępowaniu przed Sądem II instancji, zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego A. A. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym oraz zwolnił T.W. od wydatków Skarbu Państwa poniesionych w postępowaniu odwoławczym oraz od opłaty za II instancję.

Kasację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w P. wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył ww. orzeczenie w całości na jego korzyść. Obrońca zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie:

a) obrazę prawa procesowego art. 433 § 1 i 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. z art. 410 k.p.k. polegającą na nieuwzględnieniu ujawnionych w toku postępowania okoliczności korzystnych dla skazanego T.W., a wynikających z przeprowadzonych dowodów i w następstwie utrzymanie w mocy wyroku sądu I instancji, pomimo że wyrok ten narusza zasadę prawdy i obiektywizmu poprzez dokonaną kierunkową ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów,

b) obrazę prawa procesowego art. 433 § 1 i 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegającą utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji i zaaprobowanie dokonanej przez Sąd I instancji nieprawidłowej oceny dowodów niezgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności dotyczącej przeprowadzonej niepełnej i niejasnej opinii biegłego lekarza,

c) obrazę prawa procesowego art. 433 § 1 i 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. polegającą na utrzymaniu w mocy rozstrzygnięcia Sądu I instancji pomimo, iż utrwalony w formie protokołów przebieg czynności procesowych wskazuje na ... *(urwana treść zarzutu- podkreślenie własne)*

d) obrazę prawa procesowego art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k., art. 201 k.p.k. polegającą na nieuwzględnieniu zarzutów wadliwego przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd I instancji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy pomimo, iż sposób przeprowadzenia dowodów wymagał powtórzenia postępowania.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O takim rozstrzygnięciu przesądził zakres postawionych w kasacji zarzutów oraz argumentacja na ich poparcie, przedstawiona w uzasadnieniu tego środka zaskarżenia. Przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym przeciwko orzeczeniu Sądu odwoławczego, a nie orzeczeniu pierwszoinstancyjnemu, co wyraźnie wynika z treści art. 519 k.p.k. Oznacza to, że w kasacji nie można podnosić zarzutów typowych dla postępowania apelacyjnego, kwestionujących orzeczenie pierwszoinstancyjne. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w toku postępowania odwoławczego dojdzie do tzw. "efektu przeniesienia", czyli zaabsorbowania do orzeczenia Sądu ad quem uchybień popełnionych przez Sąd pierwszej instancji. Kontrolą kasacyjną objęte są kwestie wyłącznie prawne, zawężone do kategorii uchybień wymienionych w art. 523 § 1 k.p.k., popełnionych przez organ odwoławczy. Specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwalają zatem na prowadzenie dublującej, "trzecioinstancyjnej" kontroli orzeczenia Sądu pierwszej instancji (zob.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt IV KK 694/18). W sytuacji, gdy zarzuty wskazane w kasacji nie wskazują na uchybienia o randze bezzwzględnych przyczyn odwoławczych ani na inne rażące uchybienia prawa materialnego czy procesowego, które mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu ad quem, taki środek zaskarżenia uznać trzeba za oczywiście bezzasadny.

W realiach niniejszej sprawy oczywiście bezzasadnymi okazały się dwa pierwsze zarzuty kasacji, wskazujące na uchybienia Sądu odwoławczego w zakresie kontroli oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd I instancji. Stanowią one w istocie powielenie zarzutu apelacji kontestującego prawidłowość przestrzegania przez Sąd meriti zasady swobodnej oceny dowodów z art. 7 k.p.k. Skarżący zarzuca Sądowi odwoławczemu uchybienie w postaci dokonania wadliwej kontroli oceny dowodów poprzez zaakceptowanie nieprawidłowości poczynionych w tym zakresie przez Sąd I instancji. Choć ww. zarzuty są poprawne pod względem formalnym, to znaczy spełniają wymogi, przewidywane dla prawidłowych zarzutów kasacyjnych, to jednak w realiach niniejszej sprawy nie mogły okazać się skuteczne. Wbrew twierdzeniom autora kasacji, kontrola instancyjna Sądu okręgowego w tym zakresie została dokonana wnikliwie i rzetelnie, w sposób w pełni respektujący wymogi przewidziane w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Sąd ad quem niezwykle szczegółowo rozpoznał zarzut apelacji dotyczący art. 7 k.p.k. Wnikliwie odniósł się do wszystkich rodzących wątpliwości skarżącego dowodów, które stanowiły podstawę przypisania oskarżonemu występku z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i z art. 178a § 1 k.k., dokonując ich weryfikacji i przedstawiając jej rezultaty na str. 3-9 uzasadnienia. Sąd II instancji podzielił stanowisko Sądu I instancji co do wiarygodności oceny wyjaśnień oskarżonego T.W. z pierwszej fazy postępowania przygotowawczego, tj. złożonych bezpośrednio po jego zatrzymaniu - w dniach 16 i 17 stycznia 2019 r. Dostrzegł diametralną zmianę stanowiska procesowego oskarżonego i kategoryczną modyfikację jego wyjaśnień w dalszej fazie postępowania, uzewnętrznioną podczas konfrontacji oskarżonego z bratem M.W., podczas której zaprzeczył on swemu sprawstwu i przerzucił odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie na brata. Sąd ad quem podzielił

ocenę Sądu I instancji, że zachowanie to stanowi przyjętą przez oskarżonego, po uzyskaniu fachowej pomocy prawnej, linię obrony.

Sąd II instancji rozpoznał również zarzut apelacji dotyczący art. 7 k.p.k. w zakresie pozostałych źródeł dowodowych. Zweryfikował ocenę zeznań świadków W. W., S. S., D. A., uznając, że są one wiarygodne. Wskazał także jednoznacznie, dlaczego przymiotem wiarygodności nie mogły zostać obdarzone depozycje procesowe K. S. i M. W. Przeanalizował treść pisemnej opinii Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Ł. z przeprowadzonych badań genetyki sądowej i podzieli ocenę Sądu I instancji, że opinia ta jest pełna, jasna, wewnętrznie spójna, co przemawiało za uznaniem jej jako pełnowartościowy materiał dowodowy. Dyskredytując trafność zarzutu skarżącego, wywodzącego z treści opinii, że to nie oskarżony, a jego brat M. W. był sprawcą zdarzenia, Sąd ad quem przytoczył fragment tej opinii negujący możliwość wykluczenia sprawstwa oskarżonego. Wskazał bowiem, że opinia nie została ograniczona do stwierdzenia, że w toku badań ze śladu dowodowego wyizolowano tylko DNA M. W. Biegli jednoznacznie wypowiedzieli się, że w materiale dowodowym pobranym z kierownicy pojazdu, drążka zmiany biegów stwierdzili mieszaninę DNA pochodzącą od co najmniej trzech osób (w tym też M. W.) i że nie można wykluczyć w tej mieszaninie obecności DNA T.W., z uwagi na to, że w mieszaninie tej zidentyfikowano allele, które to występują w jego profilu DNA. W zakresie rozważań Sądu II instancji znalazły się również zarzuty apelującego kwestionujące słuszność zaliczenia w poczet wiarygodnego materiału dowodowego stanowiącego podstawę ustaleń faktycznych w sprawie opinii biegłego psychologa oraz opinii biegłego chirurga. Sąd Okręgowy przeanalizował treść obydwu opinii w kontekście stawianych przez autora apelacji zarzutów, ostatecznie uznając, że są one wiarygodnym materiałem dowodowym w sprawie i prawidłowo Sąd I instancji uczynił je podstawą dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych.

Nie inaczej, niż jako oczywiście bezzasadny, ocenić należało również trzeci z zarzutów kasacji, zarzucający Sądowi odwoławczemu dokonanie niewłaściwej kontroli odwoławczej w zakresie sygnalizowanego w apelacji uchybienia art. 5 § 2 k.p.k. Formułując ww. zarzut, stanowiący w istocie lustrzane odbicie zarzutu drugiego apelacji, skarżący jakby nie dostrzega, że Sąd II instancji ww. zarzut

rozpoznał, przedstawiając motywy swojego rozstrzygnięcia na str. 9 i 10 uzasadnienia. Sąd ad quem jednoznacznie zaprzeczył racji skarżącego, jakoby Sąd meriti procedując w sprawie dopuścił się obrazy art. 5 § 2 k.p.k. Wskazał, że aby doszło do naruszenia ww. przepisu to Sąd orzekający w sprawie, a nie strona postpowania, musiałby powziąć nie dające się usunąć wątpliwości i rozstrzygnąć je na niekorzyść oskarżonego. W niniejszej sprawie takie wątpliwości jednak nie zaistniały, gdyż zgromadzony materiał dowodowy, oceniony zgodnie z przepisami procedury karnej, pozwolił na poczynienie ustaleń faktycznych nie budzących wątpliwości.

Wreszcie, oczywiście bezzasadnym okazał się także ostatni z zarzutów kasacji obrońcy skazanego T.W.. Nie można bowiem zaaprobować stanowiska skarżącego, jakoby Sąd odwoławczy dopuścił się obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. i art. 201 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie zarzutów apelacji dotyczących obrazy art. 170 k.p.k. i art. 201 k.p.k. z uchybieniem standardów należytej kontroli odwoławczej. Wystarczy wspomnieć, że Sąd ad quem nie tylko nie pominął zarzutów apelacji wskazujących na wadliwe procedowanie Sądu meriti w zakresie czynności dowodowych Sądu I instancji, ale szczegółowo się do nich ustosunkował. Podzielił stanowisko obrony konstatując, że katalog przesłanek uzasadniających oddalenie wniosku dowodowego, unormowany w treści art. 170 k.p.k. ma charakter zamknięty, a zatem błędne okazało się postąpienie Sądu I instancji w postaci rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku dowodowego w oparciu o niewymienioną w k.p.k. przesłankę „stanu epidemii”. Jakkolwiek zatem uchybienie to zaistniało, to jednak - jak podkreślił Sąd II instancji - nie miało istotnego wpływu na treść rozstrzygnięcia. Co prawda Sąd I instancji najpierw postanowił o dopuszczeniu dowodu z uzupełniającej ustnej opinii biegłego chirurga, a potem ten wniosek oddalił (w oparciu o nieznana ustawie podstawę), to jednak ww. decyzje nie miały wpływu na prawidłowość wydanego w sprawie orzeczenia. Sąd odwoławczy, po zapoznaniu się z treścią opinii biegłego, której uzupełnienia domagał się obrońca oskarżonego, uznał ją za jasną, pełną i pozbawioną sprzeczności; nie dostrzegł konieczności jej uzupełnienia. Wskazał jednak, że podstawę oddalenia wniosku o dopuszczeniu uzupełniającej opinii biegłego winien stanowić nie art. 170 k.p.k., lecz art. 201 k.p.k.

Podobne stanowisko zajął Sąd odwoławczy odnośnie rezygnacji przez Sąd meriti z przeprowadzenia konfrontacji pomiędzy świadkami M. W., K.S. i S. S. Przywołując treść art. 172 k.p.k., traktującego o konfrontacji, wskazał, że skorzystanie z tej instytucji ma charakter fakultatywny, a przeprowadzenie lub zrezygnowanie z konfrontacji pozostawione jest ocenie organu procesowego co do celowości tej czynności *in concreto*. Skoro w niniejszej sprawie przeprowadzenie konfrontacji nie było niezbędne do dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie, to zaniechania tego nie można uznać za uchybienie mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Reasumując, kontrola wyroku Sądu meriti dokonana przez Sąd odwoławczy spełnia kryteria wymienione w treści przepisu 433 § 1 i 2 k.p.k. Jest ona pełna i wbrew stanowisku obrońcy skazanego, próżno w niej doszukać się uchybień skutkujących koniecznością jej ponowienia. Z kolei zarzuty powołane w kasacji stanowią próbę, aczkolwiek nieudolną, wywołania kolejnej kontroli instancyjnej wyroków sądów obu instancji, a ich priorytetem jest podważenie dokonanych przez Sąd I instancji, a zaaprobowanych przez Sąd odwoławczy, ustaleń faktycznych. Tymczasem jest oczywiste, że kwestionowanie w trybie kasacji zasadności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych nie jest istotą postępowania kasacyjnego i nie jest na tym etapie dozwolone (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014 r. II KK 18/13).

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych ani innej rażącej obrazu prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Sytuacja materialna T.W. przemawiała za zwolnieniem go, na podstawie art. 624 k.p.k., od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego. Natomiast o wynagrodzeniu dla obrońcy skazanego - adw. M. M. za sporządzenie i wniesienie kasacji orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w

sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z Dz.U.2019.18 j.t.).

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.